هلال رمضان، شوال و ذی القعده ۱۴۴۵؛ مورد اتفاق بین قائلین به رؤیت با چشم مسلح و مخالفین

این نکته را هم عرض کنم؛ امسال بحمدالله ماه مبارک و ماه ذی القعده، از مثال‌های یادداشت کردنی برای بحث رؤیت هلال شد. ماه مبارک بالدقة العلمیة، یعنی با دقائق فن هیئت، ماه مبارکی داشتیم که بین کسانی که می‌گویند تلسکوپ مجزی است و کسانی که می‌گویند مجزی نیست اتفاق نظر بود. یعنی اینطور می‌شود؛ این جور نگویید که ما نمی‌دانیم. این مصداق روشنش بود که همه با این دقائق آن را پذیرفتند. چه کسانی که قائل به تلسکوپ بودند و چه نبودند، گفتند اول ماه مبارک هلال ثابت نیست. و در آخر ماه هلال ثابت است. پس این جور نیست که بگوییم اگر قائل به تلسکوپ شدیم تفاوت می‌کند. بلکه در طول تاریخ موارد خاص‌های هست. بلکه ممکن است که به این صورت تکرار شود. این یک مثال بود.

هلال دو شب پیش هم همینطور بود. برای بحث‌های ما خیلی یادداشت کردنی است. در غروب چهارشنبه کسی با تلسکوپ هم ندید. اما وقت غروب روز پنج شنبه هلال بلند و روشن و خیلی واضح و آشکار بود. یعنی می‌دانیم که دیشبش با تلسکوپ دیده نمی‌شد. اما فردایش تطوق داشت و بلند بود. پس کسانی که می‌گویند تطوق دلالت ندارد که دیشب هلال داشتیم، مثال روشنش ماه ذی القعده است. به این روشنی و به این تطوق آشکار دیشب هلالی نداشتیم. تا این اندازه خیلی خوب است. اما الآن که هلال بلند داشتیم، در مجموع شرائط در این منطقه ما با تلسکوپ هم ندیدند، پس تلسکوپ نتوانست کاری کند، ولی هلالی است که در فضای بحث رؤیت هلال، روایات دارد که تطوق کافی است. آن‌ها را چه طور معنا کنیم؟ آن‌ها را کنار بگذاریم و بگوییم اعراض کردیم؟! یا اینکه بگوییم یک فقه الحدیثی دارد؟ فقه الحدیث این‌ها برای بحثی که برایه عرض کردم فایده دارد. این بود که گاهی شارع مقدس نمی‌خواهد بگوید «صم للرؤیه و افطر للرؤیه» تا کارت در برود. گاهی می‌خواهد با ادله شرعیه بگوید من می‌خواهم برای یک تقویم واحد برای کل کره ضابطه بدهم. یک میقات برای کل کره، نه میقات برای بلاد مختلف، نه میقات برای کسانی که در معظم شب با هم هستند. همه این‌ها در مباحثه ما سر نرسید؛ نه اشتراک در شب و نه ... .

الآن ماه ذی القعده امسال شاهد این مطلب است. نه تلسکوپ فایده داشت و نه چشم عادی. با تلسکوپ هم ندیدند. اما فردا هلال به این صورت است؛ یعنی واقعاً هلال مریب است؛ یعنی ممکن است این قدر بلند باشد؟! الآن به روایتی که سید تضعیف می‌کند می‌رسیم. حضرت فرمودند «اذا کان الهلال ثلاثین رئی قبل الزوال». یعنی تقریباً به یک اطمینانی می‌توان گفت هلال

دوشب گذشته را می‌توانستیم قبل از زوال ببینیم. این قدر بعد از ظهرش روشن بود. خیلی روشن بود؛ تا مدتی بعد از غروب و زمانی‌که هوا تاریک شد، هنوز هلال بود.

شاگرد: به اطمینانی چه بگویی؟

استاد: این‌که قبل از زوال هلال دیده می‌شد. نمی‌دانم کسی دیده ای نه. قبل از زوال صبح پنج شنبه. چهارشنبه که غروب شد، کسی با تلسکوپ هم ندید، یعنی تا این اندازه هم نمی‌توانیم ظن پیدا کنیم که دیشبش هلال داریم. اما طوری بود که این هلالی که ما داشتیم را قبل از زوال روز پنج شنبه هم می‌توانستند ببینند. چون بعد از ظهرش این قدر روشن بود. البته چون در ماه اردیبهشت هستیم، نزدیک ساعت هفت بود که هلال را به این صورت دیدیم. اینها پارامترهای مهمی است. ولی باز مانعی ندارد که بگوییم قبل از زوال هم می‌توانستیم ببینیم. اگر الآن در زمستان بود، چه بسا به این صورت نمی دیدیم. چهار و نیم، پنج غروب آفتاب بود. علی ای حال این ماه مبارک و هلال ذی القعده امسال یادداشت کردنی است. شاهدی برای بحث‌های آینده است تا روی آن مباحثه کنند.

بازبینی #2
ایجاد شده 5 آوریل 2026 11:14:11 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 آوریل 2026 11:24:48 توسط ... .